

## บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทย” เป็นการศึกษาโดยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งได้แบ่งวิธีการศึกษาออกเป็น 2 วิธี คือ การศึกษาจากเอกสาร และการศึกษาภาคสนาม โดยผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มประชากรจำนวน 15 ท่าน สำหรับการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง แนวคิด ทฤษฎี ประวัติวิวัฒนาการ วัตถุประสงค์ วิธีการ และกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษประหารชีวิต และการยกเลิกโทษประหารชีวิตในต่างประเทศ ประกอบกับการศึกษาทัศนคติของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ผู้เสียหาย/เหยื่อ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลของการกระทำความผิด ผู้เคยต้องโทษประหารชีวิต นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิติศาสตร์/กฎหมาย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาการลงโทษประหารชีวิต และผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรพัฒนาเอกชนที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับเหยื่อ และองค์กรสิทธิมนุษยชน และประชาชนทั่วไปต่อการยกเลิกโทษประหารชีวิต และแสวงหาข้อสรุปในเรื่องการยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทย

ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

1. สภาพปัญหาอาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมในสังคมไทย พบว่า ปัจจุบันสังคมไทยยังคงมีสถิติคดีอาชญากรรมเพิ่มมากยิ่งขึ้น รูปแบบ วิธีการ ในการกระทำความผิดมีความรุนแรง หลากหลาย และมีความสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น อันเป็นผลมาจากปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจเป็นสำคัญ โดยกระบวนการยุติธรรมไทยยังประสบปัญหาทั้งในเรื่อง บุคลากรในกระบวนการยุติธรรม เช่น จำนวนบุคลากรมีน้อยเกินไป ไม่เพียงพอต่อการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน รวมทั้งยังขาดองค์ความรู้ที่ถูกต้อง เหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ ส่วนด้านงบประมาณนั้นปัญหาหลักคืองบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน ด้านการพิจารณาคดีพบว่า มีความล่าช้าในกระบวนการพิจารณาคดีมาก ส่งผลให้ปริมาณคดีล้นศาล และปัญหาอีกประการหนึ่งที่กล่าวถึง คือ ปัญหาการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในด้านการบำบัด แก้ไขฟื้นฟู ป้องกันการกระทำความผิดซ้ำยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

2. ทัศนคติต่อการลงโทษประหารชีวิต จากทัศนคติของผู้ให้สัมภาษณ์ พบว่า วัตถุประสงค์ของโทษประหารชีวิตได้ คือ เป็นการตอบสนองการแก้แค้นทดแทนให้แก่เหยื่อที่ได้รับผลเสียหายจากการกระทำความผิดที่สาสมกับความผิดที่ก่อขึ้น เป็นการข่มขู่ยับยั้ง ให้คนทั่วไปในสังคมเกรงกลัวต่อโทษ ไม่ให้เกิดการเลียนแบบเป็นเยี่ยงอย่างต่อไป และเป็นการตัดผู้กระทำความผิดที่ไม่สามารถแก้ไขฟื้นฟูได้ออกจากสังคมอย่างเด็ดขาด รวมทั้งเป็นการป้องกันสังคม

จากอาชญากรรมผู้กระทำผิดคนนั้นไม่สามารถกระทำผิดซ้ำได้อีก โดยการเปลี่ยนวิธีการลงโทษมาเป็นการฉีดสารพิษนั้นมีความเหมาะสมดี เพราะเป็นวิธีการนำไปสู่ความตายของผู้กระทำผิดเหมือนกันแต่ไม่ทรมาน หรือทรมานโหดร้ายเหมือนกับวิธีการยิงเป้า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าโทษประหารชีวิตไม่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการยับยั้งอาชญากรรม

3. ทศนะต่อการยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทยผลการสัมภาษณ์แบ่งออกเป็นทั้งเห็นด้วย และไม่เห็นด้วยกับการยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทย โดยกลุ่มที่เห็นด้วยกับการยกเลิก มีเหตุผลว่าโทษประหารชีวิตเป็นเพียงการข่มขู่ระยะสั้นเท่านั้นไม่มีผลในการยับยั้งป้องกันอาชญากรรม อาจเกิดข้อผิดพลาดในกระบวนการดำเนินคดีแล้วส่งผลให้ประหารชีวิตคนบริสุทธิ์ ซึ่งไม่สามารถแก้ไขอะไรได้การลงโทษประหารชีวิตไม่สามารถจัดการกับอาชญากรรมืออาชิต์ได้ การประหารชีวิตเป็นการคร่าชีวิตคน จึงเป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักพระพุทธศาสนา และละเมิดต่อหลักสิทธิมนุษยชน เมื่อรัฐมองว่าการฆ่าคนเป็นเรื่องที่ผิด ดังนั้น รัฐจึงไม่ควรที่จะกระทำเสียเอง การประหารชีวิตไม่ใช่วิธีการแก้ไขปัญหที่ถูกต้อง เพราะสาเหตุของการเกิดปัญหาอาชญากรรมไม่ได้มาจากสันดานดิบของคน แต่เกิดจากการหล่อหลอมของสังคม ส่วนกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับการยกเลิก มีเหตุผลว่าโทษประหารชีวิตเป็นโทษที่สามารถป้องปรามอาชญากรรมของผู้กระทำผิดที่เกิดขึ้นหรือคิดจะกระทำในความผิดอุกฉกรรจ์ ทำให้บุคคลอื่นซึ่งเห็นการลงโทษแล้วไม่กล้าจะกระทำความผิด เป็นการกำจัดคนที่กระทำผิดหรือเป็นอาชญากรโดยสันดานออกไปจากสังคมได้อย่างเด็ดขาด สาสกับฐานความผิดที่เกิดขึ้นแล้ว เนื่องจากเห็นว่าไม่จำเป็นต้องดำเนินรอยตามต่างประเทศ เพราะกฎหมายในสังคมไทยเราก็มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมไทย และได้ผ่านการกลั่นกรองมาเป็นอย่างดีแล้ว หรืออาจสร้างความยืดหยุ่นในการพิพากษาพิจารณาโทษของศาลโดยการบัญญัติโทษเพิ่มไว้สองลักษณะ คือ จำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต โดยพิจารณาจากลักษณะสภาพของความผิดว่ามีสาเหตุมาจากอะไร และสุดท้ายคือ สังคมไทยยังไม่มีความพร้อม เนื่องจากปัญหาอาชญากรรม การกระทำผิดของคนในสังคมยังมีอยู่มาก

ข้อสรุปทัศนะต่อการยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทย ปรากฏว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งมีทัศนะเห็นด้วยต่อการยกเลิกโทษประหารชีวิต มีจำนวน 9 ท่าน ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์ที่ไม่เห็นด้วยกับการยกเลิกโทษประหารชีวิตมีจำนวน 6 ท่าน โดยมีเหตุผลสนับสนุนดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งโดยสรุปถึงแม้ว่าผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ที่มีความเห็นว่าการยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทย แต่มีข้อสังเกตประการหนึ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นตรงกันก็คือ ก่อนที่จะประกาศยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทยนั้น ควรจะมีการเตรียมความพร้อมในสังคมเสียก่อน โดยการพัฒนากระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการป้องกัน ควบคุมปัญหา

อาชญากรรม การพัฒนากระบวนการในการพิจารณาคดี การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน รวมไปถึงการสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนในสังคมให้อยู่ดีมีสุขภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดีเสียก่อน หากสามารถดำเนินการดังกล่าวได้จริง การยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทยก็สามารถทำได้ง่ายขึ้น โดยไม่มีเสียงคัดค้านจากกลุ่มประชาชนที่ไม่เห็นด้วยกับการยกเลิกโทษประหารชีวิต ทั้งนี้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อร่วมกันสร้างสังคมที่สงบสุข โดยไม่จำเป็นต้องใช้โทษประหารชีวิตในการลงโทษผู้กระทำผิดอีกต่อไป